

(Akty prijaté podľa hlavy VI Zmluvy o Európskej únii)

RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE RADY

z 19. júla 2002

o boji proti obchodovaniu s ľuďmi

(2002/629/JHA)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii a najmä na jej článok 29, článok 31 (e) a článok 34 (2)(b),

so zreteľom na návrh komisie ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Akčný plán rady a komisie na čo najlepšie uplatňovanie ustanovení Amsterdamskej zmluvy na oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti ⁽³⁾, zasadnutie Európskej rady v Tampere 15. a 16. októbra 1999, zasadnutie Európskej rady v Santa Maria de Feira 19. a 20. júna 2000, ako je uvedené na tabuli dosiahnutých výsledkov a Európsky parlament vo svojej rezolúcii z 19. mája 2000 o oznámení komisie „na ďalšie kroky v boji proti obchodovaniu so ženami“ uvádzajú alebo požadujú legislatívne kroky proti obchodovaniu s ľuďmi vrátane spoločných definícií, obvinení a postihov.
- (2) Je nevyhnutné, aby za spoločnou akciou rady 97/154/JHA z 24. februára 1997 týkajúcou sa postupu v boji proti obchodovaniu s ľuďmi a sexuálnemu vykorisťovaniu detí ⁽⁴⁾ nasledovali ďalšie legislatívne kroky, ktoré budú riešiť rozdielnosť právnych prístupov v členských štátoch a prispejú k rozvoju efektívnej justičnej a policajnej spolupráce proti obchodovaniu s ľuďmi.
- (3) Obchodovanie s ľuďmi predstavuje závažné porušovanie základných ľudských práv a ľudskej dôstojnosti a zahrnuje bezohľadné praktiky, ako je zneužívanie a klamanie bezbranných ľudí a takisto používanie násilia, hrozieb, zadlžovania a vydierania.

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 62 E, 27. 2. 2001, s. 324.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 35 E, 28. 2. 2002, s. 114.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 19, 23. 1. 1999, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 63, 4. 3. 1997, s. 2.

- (4) Protokol OSN na predchádzanie, potláčanie a trestanie obchodovania s ľuďmi, najmä so ženami a deťmi, doplňujúci dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu, predstavuje rozhodujúci krok smerom k medzinárodnej spolupráci v tejto oblasti.
- (5) Deti sú bezbrannejšie, a preto sú vystavené väčšiemu riziku, že sa stanú obeťami nezákonného obchodu.
- (6) Významná práca, ktorú vykonali medzinárodné organizácie, najmä OSN, sa musí doplniť prácou Európskej únie.
- (7) Je nevyhnutné, aby závažné trestné činy obchodovania s ľuďmi neriešil každý členský štát iba prostredníctvom individuálneho postupu, ale komplexným prístupom, v ktorom definícia podstatných znakov trestného práva, ktoré sú spoločné pre všetky členské štáty vrátane účinných, primeraných a odrádzajúcich postihov, bude tvoriť neoddeliteľnú súčasť. V súlade so zásadou subsidiarity a proporcionálnosti sa toto rámcové rozhodnutie obmedzí na minimum požadovaného, aby sa tieto ciele splnili na európskej úrovni a aby sa nevychádzalo nad rámec toho, čo je nevyhnutné na tento účel.
- (8) Je nevyhnutné zaviesť dostatočne tvrdé postihy voči páchatelom, aby bolo možné začať nezákonné obchodovanie s ľuďmi do rámca pôsobnosti nástrojov, ktoré už boli prijaté na účel boja proti organizovanému zločinu, ako je spoločná akcia 98/699/JHA o praní špinavých peňazí, identifikácii, zmrazení, zaistení a konfiškácii nástrojov a príjmov z trestnej činnosti ⁽⁵⁾ a spoločná akcia 98/733/JHA z 21. decembra 1998 o stanovení účasti v zločineckej organizácii za trestný čin v členských štátoch Európskej únie ⁽⁶⁾.
- (9) Toto rámcové rozhodnutie má prispieť k boju proti obchodovaniu s ľuďmi a jeho prevencii doplnením nástrojov prijatých v tejto oblasti, ako je spoločná akcia rady 96/700/JHA z 29. novembra 1996 ustanovujúca program stimulov a výmen pre osoby zodpovedné za boj proti obchodu s ľuďmi a sexuálnemu vykorisťovaniu detí (STOP) ⁽¹⁾, spoločná akcia rady 96/748/JHA zo 16. decembra 1996, ktorou sa rozširuje mandát zverený protidrogovej jednotke Europolu ⁽²⁾, rozhodnutie č. 293/2000/ES Európskeho

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 333, 9. 12. 1998, s. 1. Spoločná akcia naposledy zmenená a doplnená rámcovým rozhodnutím 2001/500/JHA (Ú. v. ES L 182, 5. 7. 2001, s. 1.).

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 351, 29. 12. 1998, s. 1.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 322, 12. 12. 1996, s. 7.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 342, 31. 12. 1996, s. 4.

parlamentu a rady z 24. januára 2000, ktorým sa prijíma program postupu spoločenstva (Daphne program) (2000 až 2003) na preventívne opatrenia na potlačovanie násilia voči deťom, mladistvým a ženám ⁽³⁾, spoločná akcia rady 98/428/JHA z 29. júna 1998 na vytvorenie Európskej súdnej siete ⁽⁴⁾, spoločná akcia rady 96/277/JHA z 22. apríla 1996 týkajúca sa rámca na výmenu styčných policajných sudcov na zlepšenie justičnej spolupráce medzi členskými štátmi Európskej únie ⁽⁵⁾ a spoločná akcia rady 98/427/JHA z 29. júna 1998 o dobrej praxi vo vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach ⁽⁶⁾.

- (10) Spoločná akcia rady 97/154/JHA sa má teda prestať uplatňovať v tom, čo sa týka nezákonného obchodu s ľuďmi,

PRIJALA TOTO RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE:

Článok 1

Trestné činy týkajúce sa obchodovania s ľuďmi na účely vykorisťovania práce alebo sexuálneho vykorisťovania

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby tieto činy boli trestné:

nábor, preprava, odovzdanie, poskytnutie prístrešia, následné prijatie osoby vrátane výmeny a odovzdania kontroly nad touto osobou, keď:

- (a) sa použije donucovanie, sila alebo hrozba vrátane únosu, alebo
- (b) sa použije klamstvo alebo podvod, alebo
- (c) dôjde k zneužitiu právomoci alebo postavenia bezbrannosti, ktoré je také, že táto osoba nemá žiadnu inú reálnu a prijateľnú možnosť voľby, iba sa podriadiť takémuto zneužitiu, alebo
- (d) boli poskytnuté alebo prijaté platby alebo výhody na dosiahnutie súhlasu osoby, ktorá riadi inú osobu

⁽³⁾ Ú. v. ES L 34, 9. 2. 2000, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 191, 7. 7. 1998, s. 4.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 105, 27. 4. 1996, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 191, 7. 7. 1998, s. 1.

za účelom vykorisťovania práce alebo služieb tejto osoby vrátane prinajmenšom nútenej alebo nedobrovoľnej práce alebo služieb, otroctva alebo otroctvu alebo poddanstvu podobných praktík, alebo

za účelom vykorisťovania prostitúcie iných alebo iných foriem sexuálneho vykorisťovania vrátane pornografie.

2. Súhlas obete nezákonného obchodu s ľuďmi s vykorisťovaním, zamýšľaným alebo skutočným, je irelevantný, ak boli použité ktorékoľvek z prostriedkov uvedených v odseku 1.
3. Keď sa konanie uvedené v odseku 1 vzťahuje na dieťa, pôjde o trestný čin nezákonného obchodu, ktorý sa trestá, aj keď neboli použité žiadne z prostriedkov uvedených v odseku 1.
4. Na účel tohto rámcového rozhodnutia je „dieťa“ každá osoba mladšia ako 18 rokov.

Článok 2

Podnecovanie, napomáhanie, navádzanie a pokus

Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby podnecovanie, napomáhanie, navádzanie a pokus o spáchanie trestného činu uvedeného v článku 1 bolo trestné.

Článok 3

Tresty

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa trestný čin uvedený v článkoch 1 a 2 trestal účinnými, primeranými a odrádzajúcimi trestnými postihmi, ktoré môžu ukladať extradíciu.
2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa trestný čin uvedený v odseku 1 trestal trestom odňatia slobody s hornou hranicou najmenej 8 rokov, ak bol spáchaný za ktorýchkoľvek ďalej uvedených okolností:
 - (a) trestným činom bol úmyselne alebo z hrubej nedbalosti ohrozený život obete;

- (b) trestný čin bol spáchaný voči obeti, ktorá je obzvlášť zraniteľná. Obet' sa považuje za obzvlášť zraniteľnú prinajmenšom vtedy, ak bola obeť mladšia ako je vek pohlavnej dospelosti podľa vnútroštátneho práva a trestný čin bol spáchaný za účelom vykorisťovania prostitúcie iných alebo iných foriem sexuálneho vykorisťovania vrátane pornografie;
- (c) trestný čin bol spáchaný za použitia hrubého násillia alebo spôsobil obeť obzvlášť závažnú ujmu;
- (d) trestný čin bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie definovanej v spoločnej akcii 98/733/JHA, nehl'adiac na tam uvedenú výšku trestu.

Článok 4

Zodpovednosť právnických osôb

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby mohli byť právnické osoby vzaté na zodpovednosť za trestný čin uvedený v článkoch 1 a 2, ktorý spáchala v ich prospech iná osoba, konajúc buď samostatne alebo ako súčasť orgánu právnickej osoby, ktorá má vedúce postavenie v rámci právnickej osoby založené na:
 - (a) plnej moci zástupcu právnickej osoby alebo
 - (b) právomoci prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby, alebo
 - (c) právomoci vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.
2. Okrem prípadov, ktoré sú už uvedené v odseku 1, prijme každý členský štát potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby mohli byť právnické osoby vzaté na zodpovednosť, ak tým, že osoba uvedená v odseku 1 nevykonávala dozor alebo kontrolu, vznikla príležitosť pre osobu pod právomocou právnickej osoby spáchať trestný čin uvedený v článkoch 1 a 2 na prospech tejto právnickej osoby.
3. Zodpovednosť právnických osôb podľa odsekov 1 a 2 nevyklučuje trestné konania proti fyzickým osobám, ktoré sú páchatel'mi, podnecovateľ'mi alebo spolupáchatel'mi trestného činu uvedeného v článkoch 1 a 2.
4. Na účel tohto rámcového rozhodnutia je právnická osoba každý subjekt, ktorý má takýto štatút podľa uplatniteľného zákona, s výnimkou štátnych alebo iných verejných orgánov, ktoré vykonávajú štátnu moc a okrem verejných medzinárodných organizácií.

Článok 5

Postihy pre právnické osoby

Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby právnická osoba vzatá na zodpovednosť podľa článku 4 bola potrestaná účinnými, primeranými a odrádzajúcimi postihmi, ktoré zahŕňujú trestnoprávne alebo iné ako trestnoprávne postihy a môžu zahŕňovať aj iné postihy, ako sú:

- (a) vylúčenie z nároku na štátnu podporu alebo pomoc, alebo
- (b) dočasné alebo trvalé odobratie oprávnenia vykonávať obchodnú činnosť, alebo
- (c) umiestnenie pod súdny dohľad, alebo
- (d) súdny príkaz na likvidáciu, alebo
- (e) dočasné alebo trvalé uzavretie prevádzok, ktoré boli použité na spáchanie trestného činu.

Článok 6

Právomoc a trestné stíhanie

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby založil svoju súdnu právomoc nad trestným činom uvedeným v článkoch 1 a 2, keď:
 - (a) bol trestný čin spáchaný úplne alebo čiastočne na jeho území alebo
 - (b) páchatel' je jedným z jeho štátnych príslušníkov, alebo
 - (c) trestný čin bol spáchaný na prospech právnickej osoby zriadenej na území tohto členského štátu.
2. Členský štát sa môže rozhodnúť, že neuplatní alebo že uplatní pravidlá o súdnej právomoci stanovené v odsekoch 1(b) a 1(c) iba v špecifických prípadoch alebo okolnostiach, ak bude trestný čin spáchaný mimo jeho územia.
3. Členský štát, ktorý podľa svojich zákonov nevydáva svojich vlastných občanov, prijme potrebné opatrenia na to, aby založil svoju súdnu právomoc a kde je to potrebné, aby stíhal za trestný čin uvedený v článkoch 1 a 2, ak ho spáchal jeho vlastný občan mimo jeho územia.
4. Členské štáty informujú generálny sekretariát rady a komisie, keď sa rozhodnú uplatniť odsek 2, kde je to potrebné, uvedú špecifické prípady alebo okolnosti, za akých sa toto rozhodnutie uplatní.

*Článok 7***Ochrana a pomoc obetiam**

1. Členské štáty ustanovia, že vyšetovanie alebo stíhanie trestných činov, na ktoré sa vzťahuje toto rámcové rozhodnutie, nebude závisieť od oznámenia alebo obvinenia vzneseného osobou vystavenou trestnému činu, prinajmenšom v prípadoch, v ktorých sa uplatňuje článok 6 (1)(a).
2. Deti, ktoré sú obeťami trestného činu uvedeného v článku 1, majú sa považovať za obzvlášť zraniteľné obeť podľa článku 2 (2), článku 8 (4) a článku 14 (1) rámcového rozhodnutia rady 2001/220/JHA z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní ⁽¹⁾.
3. Keď je obeťou dieťa, prijme každý členský štát opatrenia, ktoré môžu zabezpečiť primeranú pomoc jeho rodine. Kde je to potrebné a možné, každý členský štát uplatní na uvedenú rodinu najmä článok 4 rámcového rozhodnutia 2001/220/JHA.

*Článok 8***Územná pôsobnosť**

Toto rámcové rozhodnutie sa vzťahuje na Gibraltár.

*Článok 9***Uplatňovanie spoločnej akcie 97/154/JHA**

Spoločná akcia rady 97/154/JHA sa prestane uplatňovať v tom, čo sa týka nezákonného obchodu s ľuďmi.

*Článok 10***Implementácia**

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s týmto rámcovým rozhodnutím do 1. augusta 2004.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 82, 22. 3. 2001, s. 1.

2. Do dátumu uvedeného v odseku 1 odošlú členské štáty generálnemu sekretariátu rady a komisii text ustanovení, ktorými transponujú do svojho vnútroštátneho práva povinnosti, ktoré im ukladá toto rámcové rozhodnutie. Na základe správy vypracovanej na základe týchto informácií a písomnej správy odoslanej komisiou rada najneskôr do 1. augusta 2005 vyhodnotí, do akého rozsahu prijali členské štáty potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s týmto rámcovým rozhodnutím

Článok 11

Nadobudnutie účinnosti

Toto rámcové rozhodnutie nadobúda účinnosť odo dňa jeho uverejnenia v Úradnom vestníku (Official Journal).

V Bruseli 19. júla 2002

Za radu

predseda

T. PEDERSEN
